

Національна академія наук України
Інститут механіки ім. С.П. Тимошенка

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту механіки
ім. С.П. Тимошенка НАН України
академік НАН України

О.М. Гузь

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок вільного вибору вибірових дисциплін
здобувачами вищої освіти на третьому освітньо- науковому рівні
в Інституті механіки ім. С.П. Тимошенка НАН України

Схвалено Вченою радою Інституту механіки ім. С.П. Тимошенка НАН України
18 січня 2022 р., протокол №1

Київ - 2022

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. «Положення про порядок вільного вибору вибіркових дисциплін здобувачами вищої освіти на третьому освітньо - науковому рівні» (далі - Положення) Інституту механіки ім. С.П. Тимошенка НАН України (далі - Інститут) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (стаття 62, пункт 15) та визначає процедуру проведення та оформлення запису здобувачів вищої освіти на вивчення блоку вибіркових навчальних дисциплін, передбачених відповідною освітньо - науковою програмою, навчальними планами підготовки відповідно до Ліцензійних умов.

1.2. Дане Положення розроблено з метою конкретизації процедури формування переліку, вибору та подальшого вивчення здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін із циклу вибіркових для освітнього ступеню «доктор філософії».

1.3. Для планування та організації навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, який формується на підставі освітньо - наукової програми і навчального плану спеціальності 113 «Прикладна математика».

1.4. До переліку дисциплін входять нормативні дисципліни, які є обов'язковими для вивчення усіма здобувачами вищої освіти та вибіркові дисципліни, які здобувачі вищої освіти обирають самостійно.

1.5. Навчальні дисципліни за вибором здобувача вищої освіти – це дисципліни, які вводяться на другому курсі навчання в аспірантурі Інституту для ефективного використання можливостей Інституту з метою задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб здобувачів вищої освіти, підвищення їх конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці тощо.

Вибіркові дисципліни освітньо-наукової підготовки надають можливість здійснення поглибленої підготовки за спеціальностями, що визначають характер майбутньої діяльності, сприяють академічній мобільності здобувача вищої освіти та його особистим інтересам.

1.6. Аспіранти обирають вибіркові дисципліни на весь період навчання.

1.7. Гарант освітньо - наукової програми, що пропонує вибіркові дисципліни, забезпечує підготовку робочих навчальних програм (силабусів) з дисциплін, методичних та організаційних матеріалів, необхідних для вивчення вибіркових дисциплін.

1.8. Перелік вибіркових дисциплін, обраних для навчання, може змінюватись для наступного набору аспірантів.

1.9. Вивчення вибіркових дисциплін аспірантами Інституту проводиться згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті та за затвердженням розкладом навчальних занять.

II. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН

2.1 Право вибору надається усім здобувачам вищої освіти. Кількість вибіркових дисциплін, кількість годин на їх вивчення, форми контролю

визначаються освітньо -науковою програмою Інституту, робочим навчальним планом спеціальності, за яким навчається здобувач вищої освіти.

2.2. Обрання дисциплін здійснюється за заявою аспіранта (Додаток 1) на попередньому курсі навчання, а саме в кінці першого курсу аспірантури. Здобувачам надається можливість ознайомитися з переліком вибіркового навчальних дисциплін та навчальною програмою дисциплін для створення власної індивідуальної освітньої програми на наступному другому курсі аспірантури.

Заяви з обраними вибілковими дисциплінами подаються здобувачами вищої освіти до відділу аспірантури Інституту до кінця травня поточного навчального року.

За бажанням здобувач вищої освіти має право обрати для вивчення навчальні дисципліни понад визначену кількість кредитів ЄКТС відповідного рівня вищої освіти і у такому випадку він набуває статус вільного слухача. Обсяг кредитів за вибірково навчальні дисципліни має становити не менше 25 % від загальної кількості кредитів ЄКТС.

2.3. Здобувач вищої освіти, який з поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо), не визначився з вибілковими дисциплінами, має право визначитися протягом першого робочого тижня після того, як він з'явився на навчання.

2.4. Здобувач вищої освіти, який не визначився з переліком вибіркового дисциплін та не подав заповнену заяву у визначені терміни, буде включений до групи для вивчення тих дисциплін, які визначить гарант освітньої програми.

2.5. На обрані дисципліни готуються робочі навчальні плани (силабуси) і дисципліни включаються до розкладу занять.

2.6. Після формування груп з вивчення вибіркового дисциплін, інформація про вибірково дисципліни вноситься до індивідуального плану аспіранта. З цього моменту вибірково дисципліна стає для здобувача вищої освіти обов'язковою.

2.7. Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти розробляється на навчальний рік на підставі навчального плану і включає всі нормативні навчальні дисципліни та вибірково навчальні дисципліни, обрані здобувачем вищої освіти, з обов'язковим дотриманням нормативно встановлених термінів підготовки аспіранта.

III. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

3.1 Викладання вибіркового дисциплін є свідченням спроможності Інституту оперативно задовольнити потреби здобувачів вищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за спеціальностями.

3.2 Для забезпечення відповідності до сучасних вимог, перелік вибіркового дисциплін може переглядатися та оновлюватися.

3.3 При розгляді змін до переліку вибіркового дисциплін обов'язково аналізується забезпечення Інституту щодо можливості організації освітнього процесу високої якості. Основними критеріями є: кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання, підвищення кваліфікації, досвід викладання

дисципліни, особистий рейтинг); навчально-методичне забезпечення (навчально- методичний комплекс, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації); матеріально-технічне забезпечення.

IV. ПРОЦЕДУРА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ КРЕДИТІВ

4.1 У разі поновлення здобувача вищої освіти перезарахування вибіркового дисциплін проводиться гарантом освітньо-наукової програми на підставі академічної довідки, наданої здобувачем вищої освіти в установленому порядку.

4.2 Перезарахування кредитів вибіркового дисциплін проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін за умови однакової (або більшої) кількості кредитів.

4.3 Вчена рада Інституту може дозволити здобувачам вищої освіти-учасникам програм академічної мобільності зараховувати вибірково дисципліни, які прослухані в іншому ЗВО-партнері, але не передбачені навчальним планом спеціальності в Інституті.

V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Положення затверджується на засіданні Вченої ради Інституту та набуває чинності з моменту введення його в дію наказом директора Інституту.

5.2. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися наказом директора за рішенням Вченої ради Інституту. У такому ж порядку Положення скасовується.

Додаток 1
Зразок заяви

Директору Інституту механіки
ім. С.П. Тимошенка НАН України

аспіранта(ки) _____ курсу _____
(ПІБ)

ЗАЯВА

Прошу включити в мій індивідуальний навчальний план на 20.../20...
навчальний рік в аспірантурі три наступні вибіркові дисципліни:

1. Назва дисципліни
2. Назва дисципліни
3. Назва дисципліни

Дата

Підпис